Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Nové knihy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 34 (1989), No. 6, 355--356

Persistent URL: http://dml.cz/dmlcz/137853

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1989

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* http://project.dml.cz

přírodovědné a technické činnosti; této skutečnosti lze využít i při zajištění úhrady na přednáškovou činnost. Domníváme se, že do střediskových škol mohou chodit jak olympionici, tak účastníci středoškolské odborné činnosti či další zájemci o fyziku. Jejich případná účast na soutěži by měla být vyvrcholením dlouhodobější zájmové činnosti v oblasti fyziky.

Střediskové školy by byly zpočátku určeny převážně k posílení a rozšíření zájmové činnosti ve fyzice (popř. v matematice), ale bylo by možno užít je k celkové renesanci odborné a metodické činnosti Jednoty na poli výuky fyziky na základních a středních školách. Doposud se zpravidla akce Jednoty (alespoň tomu tak je v krajích) spojují s akcemi kabinetu fyziky KPÚ. Střediskové školy by se mohly stát určitými metodickými středisky pro učitele fyziky na základních a na středních školách včetně organizace zájmové činnosti ve fyzice.

Účastníci fyzikální olympiády i jejich vedoucí — učitelé fyziky vyjadřují v anketách na školskou správu i na Jednotu určité požadavky — zejména jde o to, aby práce v zájmovém útvaru nebo v soutěži byla považována za svazáckou aktivitu (tak jako je tomu u SOČ); práce učitelů a dalších pracovníků by měla být posuzována za společensky užitečnou a angažovanou činnost. To by měla Jednota při jednáních neustále zdůrazňovat a prosazovat.

Daniel Kluvanec, Ivo Volf

BIOMATEMATIKA VIII

Na přelomu zimy a jara (20.3.—24. 3. 1989) se konala ve Studnici u Nového Města na Moravě jarní škola Biomatematika VIII. Všem zúčastněným uběhl týden neuvěřitelně rychle, i když počasí nám nepřálo a okolní rybníky ke koupání nelákaly. Hlavní náplní semináře byly několikahodinové cykly přednášek:

Ing. M. Jílek, CSc., a dr. D. Přikrylová, CSc.: *Modelování buněčných a imunologických procesů.*

Dr. I. Dvořák, CSc., a dr. J. Šiška, CSc.: *Matematické problémy spojené s analýzou EEG.*

Doc. dr. V. Smítalová, CSc., dr. M. Kozová, CSc., a dr. T. Kmeť, CSc.: *Matematické modely v ekologii.*

Dr. M. Kučera, CSc.: *Reakčně difuzní rovnice.*

Přednášeli skuteční odborníci, kteří měli co říci, dobře si promysleli, jak to říknou, a nechyběl jim smysl pro humor. Program obohatila řada diskusních příspěvků a krátká sdělení.

Matematické požitky, jakož i pobyt a pochutnání perfektně zorganizoval dr. Jaroslav Milota, CSc. Všichni si přejeme, aby Biomatematika VIII měla pokračování.

Jana Bočková

nové knihy

Sborníky referátů z letních škol „Světonázorová výchova v matematice"

Začátkem roku 1988 vydala Jednota československých matematiků a fyziků sborník *Světonázorová výchova v matematice*, který obsahuje některé referáty ze stejnojmenných letních škol Matematické pedagogické sekce. Sborník redigoval doc. RNDr. Jaroslav Šedivý, CSc. Přestože vyšel v nákladu 800 výtisků, byl brzy rozebrán; nenajdeme ho bohužel ani v knihovnách. Sborník obsahuje příspěvky:

Kořínková H.: *Světonázorová výchova v duchu závěrů XVI. sjezdu KSČ*

Marek I.: *Matematika a její světonázorové působení*

Štefl V.: *Vývoj názorů na stavbu vesmíru od starověku po Galilea*

Hrubeš J.: *Geneze pojmu nekonečno od antiky po novověk*

ŠEDIVÝ J.: *Filozofické aspekty vývoje antické matematiky*
FUCHS E.: *Vznik a vývoj teorie množin. Třetí krize matematiky.*
NETUKA I., SCHWABIK Š.: *Vznik a vývoj matematické analýzy*
KOLOMÝ R.: *Přínos J. Steplinga a J. Tesánka k matematické produkci v 18. století u nás*
VESELÝ J.: *Sčítání divergentních řad*
BEČVÁŘ J.: *Soustavy lineárních rovnic a determinanty*
ČIŽMÁR J.: *Vývin geometrického myslenia v 19. storočí a na začiatku 20. storočia*
J. PECH, J. ŠEDIVÝ: *Český překlad díla J. Bolyaie* „Appendix"

Na volných místech byly ve sborníku otištěny myšlenky významných vědců o matematice a didaktice matematiky (D. JEDINÁK).

Druhý sborník referátů z letních škol vyšel koncem roku 1988 pod názvem *Filozofické a vývojové problémy matematiky* v počtu 500 exemplářů. Tento sborník dostali účastníci 3. Setkání českých matematiků všech typů škol (Mariánské Lázně, prosinec 1988). Sborník redigoval RNDr. JAROSLAV FOLTA, CSc.; v předmluvě uvedl mj. přehled témat, která odezněla na dosavadních devíti letních školách o světonázorové výchově v matematice. Ve sborníku jsou otištěny články:

BERKA K.: *Algebra logiky*
BERKA K.: *Klasická logika a její počáteční neklasické extenze*
BERKA K.: *Matematické a filozofické problémy klasické logiky*
BEČVÁŘ J.: *Teorie algeber*
FUCHS E.: *Od úlohy o 36 důstojnících ke konečným geometriím a k blokovým schématům (z historie kombinatoriky)*
BEČVÁŘ J.: *Peanovo Calcolo geometrico z roku 1888. Logika a teorie množin, geometrický počet a lineární algebra.*
ŠTEFL V.: *Vznik a rozvoj nebeské mechaniky*

K prvním dvěma článkům K. BERKY vybral a přeložil J. ŠEDIVÝ pět ukázek: G. W. LEIBNIZ, *Předmluva k všeobecné vědě*; G. BOOLE, *Základní principy*; CH. S. PEIRCE, *K algebře logiky*; B. RUSSELL, *Teorie logických typů*; D. HILBERT, *Logické základy matematiky.*

Oba sborníky jsou určeny učitelům matematiky na středních a vysokých školách, studentům učitelských specializací jako literatura k přednášce a semináři „Světonázorové problémy matematiky", všem zájemcům o matematiku a její historii a díky širšímu zaměření sborníků i těm, kteří se zajímají o fyziku a astronomii a jejich vývoj. Počítá se s dalším vydáváním sborníků.

Jindřich Bečvář

Jürgen Twiehaus: **Klúč k počítaču — Programové vybavenie.** *Z německého originálu „Der Schlüssel zur Computer — Software", vydaného vydavatelstvím Econ Verlag GmbH, Düsseldorf und Wien 1981, přeložil ing. Jan Sepp, CSc. Vydala Alfa Bratislava v roce 1988, 200 stran, 166 obrázků, náklad 10 000 výtisků, Kčs 10,—.*

Kniha je druhým svazkem třídílné série příruček základů výpočetní techniky a zahrnuje nejelementárnější poznatky z oblasti programového vybavení počítačů. Je určena všem zájemcům, kteří se chtějí seznámit se základními informacemi o softwarovém vybavení počítačů a s jejich užíváním a nepředpokládá předběžné znalosti z tohoto oboru. Kniha si klade např. tyto otázky: Co je programové vybavení? Jak se vyvíjí? Jaké prostředky se k budování programového vybavení užívají? Co poskytuje operační systém počítače programátorovi? Autor na takové otázky odpovídá neformalizovaným sugestivním vyprávěním, které je srozumitelné i nejmladším čtenářům. Metodicky je výklad velmi dobře veden a na mnoha místech je doplněn vtipnými ilustracemi, které ulehčují pochopení náročných pojmů a jejich vzájemné souvislosti.

Kniha patří spíše do oblasti populárně vědecké než odborné literatury.

Zdeněk Vospěl

Další knihy došlé do redakce

Karel Rektorys a kol.: **Přehled užité matematiky I, II.** *SNTL Praha 1988. 1144 stran, 405 obrázků. Cena obou vázaných svazků 99,— Kčs.*

Páté nezměněné vydání osvědčené knihy podávající přehled základních pojmů, výsledků, metod a vzorců nejdůležitějších matematických disciplín používaných v praxi.